

Neda Gačnik Čebulj,
OŠ Majde Vrhovnik
Ljubljana

Erasmus+: Osnovnošolci OŠ Majde Vrhovnik po Evropi

IZVLEČEK: V šolskem letu 2018/2019 in 2019/2020 Osnovna šola Majde Vrhovnik iz Ljubljane sodeluje v projektu izmenjave učencev in učiteljev Erasmus+ skupaj s predstavniki Španije, Italije, Grčije, Danske in Poljske. Naslov našega skupnega projekta je *Naši narodni zakladi skozi oči otrok (Our National Treasures through the Eyes of the Children)*. Učenci bodo v tem času spoznali naravno in kulturno dediščino vseh sodelujočih držav, si krepili zavest o Unescovi dediščini in pomembnosti njenega ohranjanja, krepili identiteto evropskega državljanstva ter razvijali jezikovne in digitalne kompetence. V prispevku je opisan naš prvi obisk v Španiji v mestecu Sant Andreu de la Barca, ki leži v neposredni bližini Barcelone. Na petdnevni izmenjavi so sodelujoči učitelji in učenci spoznali španski šolski sistem, kulturo, se učili o življenju in delu znamenitega arhitekta Antonija Gaudija, obiskali njegove stvaritve in stkali posebne vezi z gostitelji in drugimi gosti. Domov so se vrnili z bogatimi vtisi in izkušnjami.

Ključne besede: Erasmus+, španska gostujoča šola, arhitekt Antoni Gaudi, izmenjava, Barcelona, kulturna in naravna dediščina

Erasmus+: Pupils of the Majda Vrhovnik Primary School across Europe

Abstract: In the 2018/2019 and 2019/2020 school year, the Majda Vrhovnik Primary School from Ljubljana is participating in the Erasmus+ pupil and teacher exchange project together with representatives of Spain, Italy, Greece, Denmark and Poland. The title of our joint project is *Our National Treasures through the Eyes of the Children*. The pupils will come to know the natural and cultural heritage of all the participating countries, increase their awareness of UNESCO heritage and of the importance of preserving it, strengthen their identity as European citizens, and develop their language and digital competences. The article describes our first visit to the Spanish town of Sant Andreu de la Barca, which is situated in the immediate vicinity of Barcelona. During the five-day exchange, the participating teachers and pupils got to know the Spanish education system and culture, learned about the life and work of the famous architect Antoni Gaudí, visited his creations, and formed special bonds with their hosts and other guests. They returned home full of new impressions and experiences.

Keywords: Erasmus+, Spanish host school, architect Antoni Gaudí, exchange, Barcelona, cultural and natural heritage.

Uvod

Slika 1: Logotip Erasmus+.

Osnovna šola Majde Vrhovnik iz Ljubljane je v letošnjem šolskem letu v okviru programa Erasmus+ začela s projektom izmenjave učiteljev in učencev. Projekt bo trajal dve leti in prvo srečanje v Španiji je že za nami. Domov smo prišli polni vtisov in bogatih izkušenj.

Začetek ideje o izmenjavi je bil le naključen pogovor s pomočnico ravnateljice Karmen Gluhododov, v smislu »kaj če bi se tudi mi to šli«. Sprva le mimobežna ideja, ki pa se je kmalu razvila v raziskovanje, poizvedovanje, izobraževanje na seminarjih in na koncu resno načrtovanje ter iskanje šol partneric.

Pri najinem načrtovanju se s pomočnico ravnateljice nisva mogli nasloniti na pretekle izkušnje, ker jih teh na šoli, vsaj v takšni obliki, ni bilo. Ker smo s tem projektom na šoli orali ledino, smo se odločili, da se bomo projekta lotili v vlogi partnerske šole.

Naša dolgoročna vizija

Vizija šole je, da bodo izmenjave učiteljev in učencev postale šolska praksa. Izmenjave bodo del našega letnega delovnega načrta in nekaj, s čimer se bodo poistovetili vsi učenci in učitelji. Vpeljava Erasmus+ projekta bo omogočala osebno rast učiteljev in učencev, nas preizkušala v jezikovnih in kulturnih izzivih, nam dala širši vpogled v življenje in delo na šolah v drugih državah, v drugih šolskih sistemih, v drugih kulturah, nam omogočala, da smo ponosni na vse tisto dobro, kar imamo pri nas, in nas aktivirala, da izboljšamo tisto, kar opazimo, da je drugje bolje. Z medsebojnim povezovanjem, spoznavanjem in sodelovanjem bomo pridobili vsi: učenci, učitelji, šola, lahko celo šolski sistem.

Priprave na prijavo projekta

Čas je bil, da poiščemo svoje bodoče sodelavce. V ta namen je bil dobrodošel Etwinning portal. Po nekaj poizvedovanjih smo se uspešno povezali s predstavniki šestih držav, tako so poleg Slovenije naše partnerice še Grčija, Italija, Španija, Poljska in Danska. Skupaj smo začeli načrtovati naš projekt.

Pri komuniciranju in načrtovanju smo si pomagali s skupino na Facebooku, ustvarjeno v ta namen. Projekt smo poimenovali *Naši narodni zakladi skozi oči otrok* (*Our National Treasures through the Eyes of*

the Children). Pri načrtovanju projekta smo z idejami sodelovali vsi, čeprav je treba priznati, da je levji delež pri pisanju prijavnice prevzel naš grški sodelavec, Symeon Tsamkosoglou. Vlogo države prijaviteljice je prevzela Danska. Ocenili smo, da imamo tako največ možnosti za uspeh. Poleti, ob zaključku šolskega leta 2016/2017, tik pred poletnimi počitnicami, smo bili obveščeni, da projekt ni bil odobren. Zmanjkala nam je ena točka.

Po prvem razočaranju, ki smo ga doživeli, smo bili kljub vsemu vsi enotnega mnenja, da je bilo vloženega preveč dela, da bi projekt opustili. Jeseni smo sklenili, da kot skupina nadaljujemo in poskusimo ponovno. Na podlagi opomb danskega ocenjevalca smo naš projekt popravili, dopolnili in izboljšali. Marca 2018 je Danska ponovno prijavila projekt. Tokrat je bil projekt potrjen.

3, 2, 1 – začetek projekta

V šolskem letu 2018/2019 smo morali čim prej začeti s projektom, saj smo se zavedali, da bosta dve leti, kolikor traja projekt, minili hitro in da je treba v tem času izvesti 5 izmenjav učiteljev in učencev ter enkrat biti država gostiteljica. Časa nismo izgubljali in se že oktobra srečali v živo na našem prvem projektne sestanku v Bruslju.

Na srečanju predstavnikov vseh držav smo natančno definirali, kako bo projekt potekal, časovno določili izmenjave in vse vmesne aktivnosti, kot so: priprava predstavitev naših držav, šol, znamenitosti, priprava Erasmus+ kotička na šoli, tekmovanje v risanju logotipov, dopisovanje, komuniciranje prek Skypa, definirali, katere so finančne obveznosti držav gostiteljic in katere gostujočih držav.

Cilji našega projekta, kot smo jih zastavili v prijavnici, so:

- z medsebojnim spoznavanjem krepiti identiteto evropskega državljanstva,
- učiti se o naravni in kulturni dediščini lastnih držav,
- učiti se o geografiji, zgodovini in dediščini drugih držav,
- krepiti zavest o Unescovi dediščini in pomembnosti njenega ohranjanja v luči današnjih in prihodnjih sprememb in globalizacije,
- razvijati digitalne in jezikovne veščine.

Hola, España

Mesec in pol kasneje je bila na vrsti že prva izmenjava. V drugi polovici novembra smo se srečali v Španiji. Iz vsake države je pripotovalo približno 5 otrok in dva učitelja spremljevalca.

Na prvo izmenjavo sva šli jaz in pomočnica ravnateljice ter pet učencev od 7. do 9. razreda. Čeprav so bili učenci gostujoče države mlajši učenci (9 do 10 let), sva s pomočnico menili, da bi bilo za našo prvo izkušnjo bolje, če s seboj vzameva malo starejše in zrelejše otroke (12 do 14 let), ki bodo lažje prenesli petdnevno odsotnost z doma, in vključuje tudi let z letalom.

Pri izboru učencev sva upoštevali naslednje kriterije:

- učenec ima željo po izmenjavi,
- učenec se zna sporazumevati v angleščini,
- učenec pozna osnove bontona in se vede v skladu z njimi,
- učenec je pripravljen gostiti učence, ko bo naša šola v vlogi gostiteljice in
- učenec je pripravljen delati za namen projekta pred, med in po izmenjavi.
- Prav tako so svoje mnenje o učencih podali razredniki, ki učence najbolj poznajo.

Ko je bil znan izbor učencev, smo na šoli organizirali dva sestanka s starši (uvodnega in enega nekaj dni pred potjo). Na sestankih so starši pridobili vse informacije o prevozu, zavarovanjih, gostiteljski šoli, družinah gostiteljicah, načrtovanih aktivnostih v tednu izmenjave, kaj morajo učenci vzeti s seboj na pot in o načinu obveščanja, ko bomo v tujini. Starši so bili glede poti njihovih otrok sproščeni in nama zaupali. Izkazano zaupanje nama je veliko pomenilo, da sva lahko bolj mirno odpotovali v Španijo.

Naša pot se je začela v ponedeljek ob treh zjutraj, ko smo se odpravili z najetim prevoznikom iz Ljubljane do Benetk, od tu pa z letalom do Barcelone. V Barceloni sta nas čakala dva taksija, ki sta nas odpeljala do osnovne šole Vall de Palau, ki je v mestecu Sant Andreu de la Barca, 27 km od Barcelone.

Pred šolo sta nas pričakali ravnateljica šole Anna Hierro Guardiola in šolska koordinatorica projekta Agnes Doncel Claret, ki sta nas toplo sprejeli in peljali v šolsko zbornico, kjer smo se počasi zbirali gostje iz vseh držav.

Ob 14. uri smo imeli uradni sprejem ter predstavitev in ogled njihove šole. Sprejem in ogled šole so opravili kar španski učenci, ki so se vživeli v vlogo vodičev po šoli. Ogledali smo si njihovo šolo: njihove učilnice, jedilnico, telovadnico, vrt, knjižnico, igralnice in zunanja igrišča. Po ogledu šole je bil čas, da se gostujoče učence pospremi h gostiteljskim družinam. Ob pol petih, ko se pouk v Španiji zaključil, so španske družine že stale pred vhodnimi vrati šole in nestrpno pričakovale svoje goste. Gostujoče otroke so toplo sprejeli v svoje domove in jih nato gostili še nadaljnje štiri dni.

Slika 2: Sprejem učencev na španski šoli.

Slika 3: Naši učenci v Španiji.

Že prvi dan je bilo zanimivo spoznanje, da imajo španski učenci pouk tako dopoldne kot popoldne, vse do 16.30. Vmes imajo od 13.00 do 15.00 čas za kosilo in odmor. V tem času grede nekateri učenci domov, mnogi pa ostanejo v šoli in se igrajo na igrišču ali pišejo domače naloge. Za njih ne skrbijo njihovi učitelji, ampak poseben kader, pogodbeni delavci, ki pridejo na šolo za dve uri. Od treh do pol petih popoldne učenci nadaljujejo s poukom. Učitelji so tako na šoli ob 9.00, ko se pouk začne, do 16.30, ko se konča. Vmes, ko imajo učenci odmor, pa se učitelji pripravljajo na pouk, imajo sestanke z učitelji in starši ter imajo čas za kosilo.

Od torka dalje se je začelo intenzivno delo na osrednji temi našega projekta, to je naravna in kulturna dediščina. Španska šola si je izbrala španskega arhitekta Antonia Gaudija, ki je pustil neprecenljiv pečat v Barceloni. Že ob prihodu v šolo je bilo začutiti, da je šola že tedne pred našim obiskom posvetila veliko časa arhitektu in njegovim stvaritvam. Stene hodnikov in učilnic so bile bogato okrašene s slikami in izdelki na temo znamenitega arhitekta.

Slika 4: Okrašene stene šole na temo Antonia Gaudija.

Ta dan so se tudi gostujoči učenci predstavili Špancem. V ta namen so naši učenci prinesli s seboj predstavitev Slovenije in naše šole. Predstavitev naših učencev je bila za španske otroke zelo zanimiva, saj se naša mestna šola precej razlikuje od njihove.

Slika 5: Predstavitev Slovenije in naše šole španskim učencem.

Poleg medsebojnega spoznavanja otrok je bil terek namenjen tudi ustvarjanju v učilnicah. Učenci so sodelovali v različnih likovnih in glasbenih delavnicah. Vsi izdelki, ki so nastali ta dan, so bili zadnji dan razstavljeni na veliki šolski razstavi.

Slika 6: Ustvarjalne delavnice na temo Antonia Gaudija.

V času dopoldanskih ustvarjalnih delavnic smo vsi gostujoči učitelji obiskali mestno hišo. Sprejel nas je njihov župan, s katerim smo se pogovorili o njihovem sistemu vrtcev in šol, načinu financiranja in zaposlovanja učiteljev.

Slika 7: Obisk pri županu mesteca Sant Andreu de la Barca.

Po obisku mestne hiše smo se vrnil v šolo, kjer smo imeli predstavitev španskega šolskega sistema. Predstavila nam ga je predstavnica oddelka za šolstvo. Spoznali smo podobnosti in razlike med našim in njihovim šolskim sistemom in spoznali, zakaj na gostiteljski šoli srečujemo tudi otroke od 3 do 5 let. Njihovo šolo namreč obiskujejo učenci od 3 do 10 let. Čeprav šola do 6. leta ni obvezna, je vanjo vključena večina otrok in je tudi brezplačna. Po zaključku njihove šole učenci nadaljujejo šolanje na sekundarnem nivoju, ki traja do 15. leta, podobno kot je to naša predmetna stopnja. Sekundarni nivo je organiziran v drugi stavbi. S 15. leti se šolska obveznost zaključí, učenci pa nadaljujejo šolanje na poklicni ali srednji šoli (podobno naši gimnaziji). Obe poti jim omogočata nadaljevanje šolanja na terciarni stopnji, torej na poklicnih visokih šolah ali univerzi.

Popoldne smo se tudi učitelji priključili delavnicam. Skupaj z našo skupino otrok so nas fotografirali pred modrim platnom, sami pa smo izdelali okvir za slike, v katerega smo vpeli natisnjeno fotografijo. Ustvarili smo si čudovit spominek iz Španije.

Slika 8: Ročno izdelan spominek iz Barcelone.

Ekскурzija v Barcelono

V sredo je sledil najlepši del naše izmenjave. Španski gostitelji so organizirali ekskurzijo v Barcelono, kjer smo nadaljevali s spoznavanjem Gaudijevih del »na terenu«. Ogledali smo si Sagrado Familio in znameniti park Güell. Ogled obeh znamenitosti je bil pedagoško voden s poklicnimi vodiči. Vodstvo je vključevalo poleg zgodovinskih dejstev tudi anekdote, zanimiva vprašanja in učne liste, ki so nas spodbujali k pozornemu opazovanju.

Slika 9: Ekскурzija v Barcelono.

Pri pouku

V četrtek smo se z učenci ponovno vključili v šolske aktivnosti in opazovanje pouka ter njihovega načina dela. Sama sem obiskala 3. razred, kjer sem si vzela čas za bolj poglobljeno spoznavanje učiteljevega dela. Mojo pozornost je najprej pritegnil urnik na steni, ki je vseboval predmete, ki jih nisem poznala. Razredničarka mi ga je prijazno razložila. Vse njihove šolske ure, za razliko od naših, trajajo 60 minut. Učenci imajo na urniku angleščino, katalonščino, španščino. Spoznavanje okolja imajo dvakrat tedensko, matematiko štirikrat, likovni pouk enkrat, šport enkrat na teden po uro in pol. V urniku je istočasno tudi religija ali etika. Učenci sami izberejo, katero od obeh možnosti bodo obiskovali. Zanimivost v urniku je tudi »Hort«, to je vrtničarstvo. Pri tem predmetu se učenci učijo obdelovati vrtniček, torej sejati, saditi in skrbeti za vrtnine. Prav tako imajo v urniku trikrat tedensko »lectura«. Učiteljica mi je razložila, da pri lecturi učenci pol ure tiho berejo knjige.

Nato sem učiteljico prosila, če mi lahko pokaže učbenike, ki jih uporabljajo pri pouku. Odgovorila mi je, da učbenikov pri pouku ne uporabljajo, prav tako ne delovnih zvezkov, razen pri matematiki. Pred leti so jih ukinili, saj so spoznali, da učbenik kot vir informacij ni zanimiv za otroke, ne stimulira raziskovanja in učenja, še manj otrokovega razmišljanja in ustvarjalnosti. Čeprav se tega dejstva zavedamo tudi pri nas, se zdi, da se na tem področju v kratkem ne bo nič spremenilo.

		HORARI			
		MATEMÀTICA		CATALÀ	
8:30-9:00	MATES	CATALÀ	ENGLISH/ HORT	MATES	MATES
9:00-9:30	MEDI	G.I.	CATALÀ	ENGLISH	CASTELLÀ
9:30-10:00			P A T Z		
10:00-10:30	ENGLISH	MATES	VALORS/ RELIGIÓ	CASTELLÀ	CATALÀ
10:30-11:00					
11:00-11:30	E.F	LECTURA	MÚSICA	LECTURA	LECTURA
11:30-12:00		ARTS & CRAFTS		MEDI	TUTORIA

Slika 10: Urnik 3. razreda.

Nato sem razredničarko prosila, če mi lahko pokaže zvezke učencev. Tudi tokrat me je presenetila z odgovorom. Zvezkov ne uporabljajo. Ko sem jo vprašala: »V kaj pa potem pišete?« se mi je nasmehnila in pokazala veliko mapo z razdelki, ki jo ima vsak učenec. Vsak razdelek je posamezen predmet. Učiteljica učencem pri pouku razdeli prazne liste za zapiske ali učne liste. Ko učenci rešijo učne liste oziroma prazne liste popišejo z zapiski, jih vstavijo v mapo. Ko pri pouku zaključijo z neko zaokroženo celoto, učenci prinesejo liste učiteljici, ki jih nato spne. Učenci nato posamezne tematske snopiče pospravijo v fascikle, kjer počakajo do konca šolskega leta. Ker učenci ne uporabljajo učbenikov, delovnih zvezkov in zvezkov, le eno večjo mapo z razdelki, kot nekakšen portfolio učenca, so njihove torbe skoraj prazne in lahke. Problema težkih torb ne poznajo.

Zanimalo me je tudi, kakšne so njihove učne priprave. Razložila mi je, da so njihove priprave tedenske. Na eni strani v obliki tabele napišejo, kaj bodo v tem tednu delali in se učili. Urnih priprav ne pišejo, saj so te preveč razdrobljene in omejujejo učitelja s pretiranim vnaprej predvidenim potekom učne ure. Vsak teden si tako natisnejo prazen tedenski razpored, v katerega nato vpišejo vsebine pri posameznih predmetih.

Zaključek izmenjave

V četrtek popoldne so učenci gostiteljske šole pripravili kulturno prireditev ob prazniku sv. Cecilije, ki ga obeležujejo 22. novembra. Ker je sv. Cecilija svetnica glasbenikov, je bila prireditev glasbeno obarvana. Učenci so nam zapeli, zaigrali in zaplesali. Kulturna prireditev je potekala na zunanjem šolskem amfiteatru, ki ga uporabljajo za kulturne prireditve.

Četrtek je bil predzadnji dan v Španiji, zato so nam gostitelji zvečer pripravili prav posebno presenečenje. Na šolskem igrišču smo si ogledali tradicionalni španski ples hudičev. Učenci so bili našemljeni v hudiče in s

Slika 11: Kulturna prireditev ob prazniku sv. Cecilije.

pirotehničnimi sredstvi tekali po igrišču. Težko bi si kaj podobnega predstavljali v Sloveniji: otroci, pirotehnika v rokah, šolsko igrišče – pri nas to ne sodi skupaj.

Po koncu predstave je na šoli sledila pogostitev z učitelji, učenci in gostiteljskimi družinami. Pripravili so tradicionalne španske jedi. Kljub temu da je bilo vzdušje sproščeno, je bilo v zraku že čutiti nekoliko napetosti, saj so učenci vedeli, da se potovanje počasi izteka. In z njim druženje s sovrstniki.

Pred nami je bil še zadnji dan, petek. V dopoldanskih urah so učitelji pripravili razstavo vseh izdelkov, ki so nastali v tem tednu. Dopoldne je sledila še poslovilna zabava, ki je bila izredno čustvena. Španski otroci so zaplesali in zaigrali nekaj njihovih tradicionalnih plesov. Ker smo imeli letalo v zgodnjih popoldanskih urah, smo se morali počasi posloviti od španskih gostiteljev. Slovo je bilo za naše in njihove otroke težko, saj so se v teh petih dneh zelo navezali in kljub začetnim zadržkom stkali prava globoka prijateljstva.

Sklep

Prva izmenjava je bila za nami. Potekala je po načrtu. Nobenih težav, razen en pozabljen fotoaparata na letalu na poti domov, pa še tega smo uspešno dobili nazaj. Odzivi otrok in njihovih staršev po izmenjavi so nam pokazali, da gremo v pravo smer. Čeprav na izmenjave ni možno peljati vseh učencev naše šole, se bo projekt tako ali drugače dotaknil vseh, učencev in učiteljev. Naši učenci so po izmenjavi pripravili film o svojem potovanju v Španijo in znamenitostih, ki so si jih ogledali. Film so predvajali drugim učencem in učiteljem na šoli ter jih tako navdihnili za nadaljnje sodelovanje v projektu.

Pripravili so tudi plakat, na katerem so strnili svoje vtise. Plakat je razstavljen v šolskem Erasmus+ kotičku.

Učenci in učitelji osnovne šole Vall de Palau v Španiji so se izkazali za izvrstne gostitelje tako z organizacijo kakor z izborom izpeljanih aktivnosti. Postavili so visoke standarde vsem naslednjim gostiteljskim šolam. Konec marca je sledila naslednja izmenjava – pri nas v Sloveniji. Tokrat smo bili v vlogi gostiteljev.

Slika 12: Plakat učencev po izmenjavi v Španiji.

Viri in literatura:

Erasmus plus. (b. d.). Pridobljeno 2. 3. 2019 s <http://www.erasmusplus.si/>.

Escola Vall de Palau. (b. d.). Pridobljeno 2. 3. 2019 s <http://www.vallpalau.cat/index.htm>.

Our national treasures through the eyes of the children (b. d.). Pridobljeno 2. 3. 2019 s <https://cicleinicial1.wixsite.com/ournationaltreasures>.

eTwinning. (b. d.). Pridobljeno 2. 3. 2019 s <https://www.etwinning.net/sl/pub/index.htm>.